

faa er et Gebeet, hvor det kan være vanskeligt at afgjøre, hvorvidt Loven er anvendelig eller ikke, men Loven har gjort alt Muligt, for at forebygge Ulemper i den Henseende, deels ved at fastsætte en meget lempelig Straf for mindre Forseelser, en Straf, som i ethvert Tilfælde er langt lempeligere end den, de ældre Anordninger i saa Henseende paabøde, og deels derved, at den Paagældende i Tvivls- tilfælde kan henvende sig til Politimesteren og faae et Skjøn over, hvorvidt det omspurgte Arbejde er tilladt eller ikke. Dersom dette Skjøn falder ud til hans Fordeel, kan Arbejdet foretages, dersom det derimod ikke bliver Tilfældet, staaer dog Retsveien ligesuldt aaben (Stemmer: Nei!) Ja, der er Nogle, der ville benægte det, men det er alligevel en Sandhed, at den Paagældende ikke behøver at rette sig efter Politiets Bestemmelse, saafremt han for Domstolene troer at kunne forsvare at handle anderledes. Det er vel saa, at Politimesteren ofte tillige er Politidommer, men der er dog den Omstændighed, at en Politidommers Dom som Domme overhovedet kan indankes for Overdomstolene. Naar en saadan Sag faaer det Udfald, at den ikke bliver af den Betydning, at den kan indankes for en høiere Ret, saa vil det i saadanne Tilfælde, hvor man maa erkende, at en Uret virkelig er skeet, ikke være vanskeligt at faae Bevilling til at indappellere Sagen samt fri Proces. Det forstaaer sig, at der kan være mulige Ulemper, der ere forbundne med denne som med enhver anden Lov, men det lader sig ikke gjøre aldeles at afværge dem; de ere saa saa som muligt, og jeg tør paastaae, at de Sager, der anlægges i Anledning af Helligbrøde, ere overordentlig saa her i Landet, ligesom det ogsaa er sjældent, at Politimesterne affordre de Paagældende Bøder, som de, efter en rigtig Fortolkning af Loven, ikke ere pligtige at udrede, og jeg paastaar dette saameget mere, som ikke en eneste Klage over et saadant Misbrug af Søndagsloven er kommen til min Kundskab. Det er ogsaa mærkeligt, hvorledes de, der angribe Loven, aldeles have overseet den væsentlige Grund, der taler for en saadan Helligdagslov, at Helligdagen ogsaa er en Hviledag. Søndagen er eengang bestemt til

gubelige Betragtninger og alvorlige Overvejelser over det Aandelige, men den er ogsaa bestemt til at være en Hviledag. Det kan ikke være godt for Menneskene bestandigt at være i travl Arbeidsvirksomhed, og derfor troer jeg, at den ene meget væsentlige Bestemmelse i Loven, at Boutikerne skulle være lukkede en stor Deel af Søndagen — i Stænderne var der endogsaa Tilbøielighed til, at dette Forbud, for at opnaae den tilsigtede Hensigt, skulde have været skærpet —, har sin gode Nytte; thi det, at Boutikerne om Søndagen ere lukkede, med de Undtagelser og Indskrænkninger, som Forordningen virkelig indeholder, stemmer med, hvad man fra et religiøst Standpunkt maa ansee for rigtigt, thi det har en høist velgjørende Indflydelse paa det menneskelige Sind, at Søndagen i sit hele Phytognomie bærer Vidnesbyrd om, at den har en anden Bestemmelse end det daglige Arbejdes Udførelse, hvortil kommer, at en saadan Bestemmelse ogsaa af den Grund maa ansees for vigtig, at de Personer, som ere bestaettede i Boutikerne, derved faae nogen Frihed. Naar Boutikerne skulle være aabne 7 Dage om Ugen, vilde de Mennesker, som ere ansatte i Boutikerne, ikke faae nogen Frihed. Efter Alt, hvad jeg har havt Leilighed til at erfare, saa være de fleste Handlende her i Byen meget vel tilfreds med denne Lov; det var ikke noget nyt Forbud, men det var til forskellige Tider mere eller mindre iagttaget; nu var man meget vel tilfreds med, at der kom en Opfordring til for Fremtiden at iagttage det. Den enkelte Handlende vilde gjerne for sig og sine Folk have den Frihed at kunne lukke sin Boutik om Helligdagene, men, dersom de Andre kunde holde deres aabne, saa vilte de tage Næringen fra ham, og det er derfor, saavidt jeg har kunnet erfare Boutikeernes Dnsse, at dette Forbud vedligeholdes. Jeg skal ikke opholde Thinget med en videre Udvikling af Alt, hvad der kunde være at sige imod de Angreb, der ere gjorte paa Anordningen af 1845, men jeg troer, at det er klart, at denne Anordning aldeles ikke fortjener den Dadel, man har villet kaste derpaa, og det vilde være høist fordærveligt for Folkets hele fædelige Tilstand og for den arbejdende Klasse i Særdeleshed, hvis der udkom en Lov, som væ-